

Kirkonpalvelija ³ 2005

KIRKKO

KIRKKO SUOMESSA 850 VUOTTA

**KIRKONPALVELIJAN EETTISET OHJEET
KYRKÖTJÄNARENS ETISKA ANVISNINGAR**

Syksyn kiireitä

Palkkausjärjestelmän uudistaminen etenee nyt vauhdilla kaikissa seurakunnissa. Tulevaisuudessa sovelletaan meidän palkkauksessa työn vaativuuteen perustuvaa palkkahinnoittelua. Nyt jatketaan kehittämällä tehtäväkohtaisen palkkaosan määrittelyä. Kyse ei ole tehtävän arvostuksesta vaan tehtävän vaativuuden arvioinnista. Kenenkään palkkoja ei tulla alentamaan ja kokemuksellisia järjestelmää jää voimaan.

Kaikkien on nyt vastattava tehtäväkuvaus- kysymyksiin, mitä minun työni on, mikä on sen asema suhteessa seurakuntaan. Lähiesimiehemme kanssa käytyjen neuvottelujen tuloksena, Teidät tullaan sitten sijoittamaan mallitehtäväkuvauksiin mukaisiin ryhmiin (per-

heisiin). Kirkon pääsopimusosapuolten kesken jatkuvat neuvottelut talven ajan. Lopullinen neuvottelutulos on tarkoitus saada aikaan 1.4.2006 mennessä.

Luottamusmiesten asema korostuu perustettavassa ohjausryhmässä, joka käy kaikki mallitehtävän kuvauksiin sijoitellut vielä läpi. Mahdolliset erimielisyydet esimiesten kanssa ryhmiin sijoittelussa on kirjoitettava ylös. Ja me tuodaan ohjausryhmän ratkaistavaksi, koska paikallistasolla tilanteet ja tehtävät tunnetaan parhaiten.

Kyseiset ohjeet löytyvät SVTL:n ja KiSV:n -internet sivuilta.

Liite 10:n olemassaolo jatkuu eli, jos teistä tuntuu, että palkkanne ei ole aivan kohdallaan niin otakin nyt

Seppo Pyykkönen
Puheenjohtaja
Kirkonpalvelijat ry

välittömästi yhteys luottamusmieheen tilanteen korjaamiseksi.

Hyvää ruskan aikaa kaikille lehtemme lukijoille.

Seppo Pyykkönen

P.S.

Kiitän kaikkia minua 50 vuotismerkkipäivänäni 29.7.2005 muistaneita !

*Tietoa
kirkonpalvelustyöstä.
Kirkonpalvelijoiden
koulutuksesta
ja edunvalvonnasta.*

Kirkonpalvelijat ry

Seppo Pyykkönen, puheenjohtaja
GSM 040 526 1871
Kari Hartikainen, sihteeri
Puh./Fax (017) 281 1697
GSM 050 520 7003
www.kirkonpalvelijat.fi

Kansikuva:
KuvaKotimaa / Jari Piikki,
"Kylmä vene".

**Menneenä kesänä kokoontuimme
Ouluun biettämään opinto- ja
koulutuspäiviä.**

**Samassa yhteydessä julkistettiin
Kirkonpalvelijan eettiset ohjeet -julkaisu.**

Osallistujia päiviille oli n. 160 henkilöä.

**Kiitämme kaikkia päiviille osallistuneita,
päivien luennoitsijoita
sekä juhlatoimikuntaa joka hoiti tehtävänsä
hyvin ja ammattitaidolla.**

Kirkonpalvelijat ry:n hallitus
Seppo Pyykkönen Kari Hartikainen

Opinto- ja koulutuspäivät Oulussa

Kirkonpalvelijat ry:n vuosittaiset opinto- ja koulutuspäivät pidettiin Oulussa 28.-29.6.2005. Päivillä oli noin 160 osanottajaa.

Päivien aikana keskusteltiin mm. Kirkonpalvelijoille laadituista eettisistä ohjeista, jotka ovat herättäneet kiinnostusta koko kirkon piirissä. Muina teemoina olivat jumalanpalveluselämä, kirkon uusi palkausjärjestelmä, työntekijöiden ikääntymisen vaikutukset sekä tyylit ja värit työelämässä. Piispa Olavi Rimpiläinen luennoi aiheesta uusi kirkollisten toimitusten kirja. Kevyempää ja vapaampaa ohjelmaa olivat shoppailu Oulun kaupungilla ja risteily Oulun edustalla.

Yhdistyksen vuosikokous pidettiin 28.6.2005. Kokoukseen osallistui 80 yhdistyksen jäsenen lisäksi Seurakuntien Viran- ja Toimihaltijain Liiton puheenjohtaja Matti Löppönen ja toiminnanjohtaja Ritva Rasila.

Kirkonpalvelijat ry:n kultaiset ansiomerkit myönnettiin Heidi Koivi-

kolle; Tampere, Jouni Honkaselle; Tervakoski, Markku Lappalaiselle; Espoo, Minna Uusikoskelle; Lahti, Jalo Katiskalle; Muhos, Juhani Suikille; Oulu, Outi Kaistolle; Haukipudas, Terttu Törmälle; Noormarkku, Kirsi Hyvöselle; Kuukanniemi ja Arja Hiivalle; Lappeenranta.

Kirkonpalvelijat ry:n puheenjohtajaksi kolmivuotiskaudeksi 2006-2008 valittiin yksimielisesti Seppo Pyykkönen.

Hallituksen jäseniksi erovuoroisten tilalle vuosille 2006-2008 valittiin seuraavat henkilöt:

Varsinaiset jäsenet (varajäsenet):
Marjatta Lalli, Haukipudas
(Jalo Katiska, Muhos)
Tuomas Leminen, Ikaalinen
(Timo Lehto, Tampere)
Hilkka Heliö-Virtanen, Ahlainen
(Osmo Nissi, Hämeenlinna)

Vuoden 2006 opinto- ja koulutuspäivät pidetään Naantalissa.

Kultaisen ansiomerkin saaneet Oulun vuosikokouksessa 28.6.2005.

Opinto- ja koulutuspäivien osallistujia Oulun tuomiokirkon edustalla 29.6.2005.

Kirkonpalvelijan eettiset ohjeet

Keijo Toivasen esitelmä kirkonpalvelijat ry:n opinto- ja koulutuspäivillä Oulussa 28.06.2005

1. Taustaa

Yhteiskunnassamme on viime vuosina nähty tarpeelliseksi laatia eettisiä ohjeita eri ammattiryhmillle. Tällaiset ohjeet saivat aikanaan mm. papit, diakoniatyöntekijät, lähihoitajat, koulunkäyntiavustajat jne. Niinpä tuntui nähtävästi hyvin luontevalta, että myös kirkonpalvelijat saisivat vastaavat ohjeet omalle ammattikunnalleen. Niinpä alkuvuodesta 2004 kirkonpalvelijat ry:n puheenjohtaja Seppo Pyykkönen otti yhteyttä Sisälähetysseuran Oppilaitokseen ja tiedusteli, että voisiko oppilaitos tulla mukaan asiantuntijana valmistelemaan eettisiä ohjeita kirkonpalvelijoille. Oppilaitoksen puolelta vastattiin myöntävästi ko. hankkeeseen.

Kirkonpalvelijat ry oli perustanut työryhmän valmistelemaan eettisiä ohjeita. Tähän työryhmään kuuluivat kirkonpalvelijat ry:n puheenjohtaja Seppo Pyykkönen, kirkonpalvelijat ry:n sihteeri Kari Hartikainen ja seurakuntaemäntä Anna-Liisa Tikkala. Sisälähetysseuran Oppilaitos valitsi ko. työryhmään asiantuntijajäseneksi suntuokoulutuksen vastaavan opettajan, rovasti Keijo Toivasen. Tällä kokoonpanolla työskenneltiin tiiviisti tavoitteena laatia kirkonpalvelijan eettiset ohjeet Oulun opinto- ja koulutuspäivillä 28.6.2005 julkaistavaksi.

Työryhmä otti keskeiseksi periaatteeksi sen, että jäsenkuntaa on laajasti kuunneltava ja heiltä on kerättävä se materiaali, jolta pohjalta eettiset ohjeet laaditaan. Niinpä monet alaosastot ja yksityiset

Eettisten ohjeiden työryhmä julkistamistilaisuudessa Oulussa 29.6.2005.

kirkonpalvelijat ry:n jäsenet ovat antaneet oman panoksensa näiden ohjeiden laatimiseen. Myös eläkkeelle siirtyneiltä kirkonpalvelijoilta on tullut rakentavia ehdotuksia ja näkökulmia, jotka työryhmä on ottanut huomioon eettisiä ohjeita muokatessaan.

Työryhmä aloitti työnsä 15.03.2004, jolloin työryhmä järjestyi siten, että puheenjohtajaksi valittiin Keijo Toivanen ja sihteeriksi Kari Hartikainen. Työryhmä kokoontui kaikkiaan 9 kertaa.

Suomen kielen lehtori Pirjo Hakkarainen Sisälähetysseuran Oppilaitokselta on suorittanut eettisten ohjeiden kielellisen tarkistuksen.

Tänä päivänä saamme iloita siitä, että prosessi on saatu suoritettua loppuun annetussa ajassa. Niinpä lausun jo tässä vaiheessa koko työryhmän puolesta lämpimät kiitokset kaikille, jotka olette omalta osaltanne antaneet panoksenne näiden kirkonpalvelijan eettisten ohjeiden syntymiseen, sillä ilman jäsenkunnan aktiivista vaikuttamista emme olisi tässä niitä julkaisemassa. Kiitos vielä kerran.

2. Muutamia käsitteitä

a.) Etiikka

Etiikka tarkoittaa käsitystä hyvästä ja pahasta, oikeasta ja väärästä.

b.) Moraali

Moraali tarkoittaa yksilön käytännön elämän tilanteissa tekemiä valintoja.

c.) Arvot

Arvo tarkoittaa arvostettua hyvää eli sellaisia asioita, tekoja, joita pidetään hyvinä.

Epärvo tarkoittaa sellaisia asioita, tekoja, joita halveksitaan, torjutaan tai vastustetaan.

3. Kristillinen etiikka

Kristillisen etiikan perustana on kristillinen usko. Niinpä ihminen löytää todellisen olemuksensa elämällä Kristuksen opetuksen ja sen sisältämien kristillisten arvojen mukaisesti. Tällaisia arvoja ovat mm. vapaus, totuudellisuus, oikeudenmukaisuus jne. Kristillinen etiikka on jumalakeskeistä eli teosentristä, jossa käsitys hyvästä ja pahasta ei perustu ihmisen omaan pohdintaan, vaan Jumalan antamaan ilmoitukseen. Ihminen ei ole täydell-

lisen kykenevä määrittelemään hyvää ja pahaa, mutta voi kyllä toimivan omantuntonsa ja järjen avulla käsittää, mikä on oikein ja mikä väärin.

Jeesuksen sanoman keskeinen ajatus oli ihmisessä tapahtuva sisäinen mielenmuutos. Niinpä apostoli Paavalin ajatus on, että usko Kristuksen tarjoamaan pelastukseen synnyttää ihmisessä hyviä tekoja. Hyvät teot ovat siten Kristuksen toimintaa ihmisessä.

Kristillinen etiikka perustuu Raamattuun. Rakkauden kaksoiskäskey, kultainen sääntö, dekalogi (10-käskey) ja Jeesuksen esimerkki ovat keskeiset perustat ihmisen eettiselle toiminnalle kristillisessä viitekehyksessä. Ihanteena on siis agapismi eli lähimmäisen hyväksi etsivä ja toimiva rakkaus.

4. Kirkonpalvelijoiden yhteiset arvot

Keskeisiä arvoja ovat kristillinen arvopohja, usko, toivo, rakkaus (heikoista huolehtiminen), tasa-arvo, ihmisen kunnioittaminen, ihmisarvo, sitoutuminen, vastuu luonnosta ja ympäristöstä, vaitiolovelvollisuus, kutsumus jne. Tällaisia käsitteitä jäsenkunta nosti esille eettisten ohjeiden pohjaksi.

Kun näitä arvoja tarkastelee lähemmin, niin huomaa, kuinka ne ovat hyvin pitkälle samanlaiset kuin esim. tarkasteltaessa pappien tai diakoniatyöntekijöiden eettisten ohjeiden sisältöä. Miksipä ei olisi, koska ei kai eettiset ohjeet voi olla ristiriidassa kirkon arvopohjan ja perustehtävän kanssa.

5. Mihin eettisiä ohjeita ei ole tarkoitettu ?

Kirkonpalvelijan eettiset ohjeet eivät merkitse sitä, että niiden perusteella voitaisiin väittää, että kirkonpalvelijat eivät olisi aikaisem-

min osanneet tehdä työtään eettisesti oikein tai että, nämä ohjeet olisivat jonkinlainen kurinpalautus kirkonpalvelijan ammattikunnalle huonosti tehdystä työstä. Tähän käyttöön näitä ohjeita ei ole luotu. Näitä ohjeita ei ole suunnattu mitään herätysliikettä vastaan eikä myöskään työnantajaa vastaan.

Kirkonpalvelijan eettiset ohjeet eivät ole lyömäse ketään vastaan, vaan ne on tarkoitettu toisaalta tuomaan esiin julkisuuteen päin sen, mihin tämän monialaisen ammattikunnan työ perustuu, kun heidän työnsä on usein kuten kirkonpalvelijat ry:n puheenjohtaja Seppo Pyykkönen on eräässä lehtihaastattelussa todennut: "kirkonpalvelijat ovat usein hiljaista ja yksin puurtavaa väkeä." Toisaalta nämä ohjeet raamittavat sen arvopohjan, jolta jokaisen kirkonpalvelijan työ nousee riippumatta siitä, mikä kunkin työntekijän työnkuva milloinkin on.

Nämä ohjeet on tarkoituksellisesti pyritty laatimaan siten, että ne ovat riittävän väljät ottaen huomioon kansankirkon luonteen, jossa katto on riittävän korkea ja seinät riittävän leveät. On armollista, jos voi ymmärtää sen, että kirkonpalvelijoiden joukossa on myös niitä arimpia veljiä ja sisaria, jotka saattavat välillä kipuilla oman kutsumuksensa ja uskonsa kanssa. Heidänkin tulisi voida ponnistaa näiden ohjeiden pohjalta työssään eikä ajatella, että nyt kun nuo ohjeet julkistetaan, niin eikö heillä enää ole oikeutta tehdä työtään tai eivätkö he enää täytä mittaa. Tällaiseen käyttöön tänään julkaistavat kirkonpalvelijan eettiset ohjeet ei ole tarkoitettu.

6. Miksi eettiset ohjeet ?

Eettisten ohjeiden tarkoituksena on luoda pohjaa kirkonpalvelijan

työlle ja tukea sitä. Nämä ohjeet on luotu kirkonpalvelijan selustan turvaksi ja hänen työnsä perustaksi. Samalla ne toivon mukaan tuovat jämmäkyyttä työn tekemiseen ja ennalta ehkäisevät omalta osaltaan loppuun palamista.

Näiden ohjeiden keskeisenä kivijalkana on kaikki se, mitä edellä olen jo kuvaillut. Kaikki kuitenkin keskittyy kultaiseen sääntöön ja lähetyskäskyyn. Kultainen sääntö punaisena lankana kulkee läpi koko eettisten ohjeiden. Tuo sääntöhän tuo esiin lähimmäisen, kun se kuuluu näin : Jeesus sanoo: "Kaikki, mitä tahdotte toisten tekevän teille, tehkää te samoin heille." (Matt. 7:12)

Kirkonpalvelijan työ seurakunnassa on nähtävä osana lähetyskäskyn toteuttamista. Jeesus sanoo: " Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsiksi: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän hengen nimeen ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käsenyt teidän noudattaa. Ja katso, minä olen teidän kansanne kaikki päivät maailman loppuun asti." (Matt. 28: 18 -20)

Kirkonpalvelija turvaa omalta osaltaan sen, että kirkko pystyy tekemään perustehtävänsä kaikissa olosuhteissa. Kirkonpalvelija on yksi helmi siinä nauhassa, jolla on noin 2000-vuotinen historia.

Kirkonpalvelijat ry:n puheenjohtaja Seppo Pyykkönen on todennut eräässä lehtihaastattelussa: " kirkonpalvelijan eettisten ohjeiden kivijalkana on kutsumus kirkon palvelimiseen myös hengellisessä mielessä. Kirkonpalvelijoiden asema kirkon sanoman levittäjinä tunnustetaan yhä laajemmin."

”Suntio luo sakastin hengen”

Kahvipöytä oli katettu, kakut koristeltu. Kappeli-auditorioon kannettiin raskasta alttarikaarta. Pöytä etsi paikkaansa hupenevalta lattiapinta-alalta. Viimein paikka löytyi: se oli se alkuperäinen, jo monessa koitoksessa hyväksi havaittu. Pöydän päälle asetettiin odottamaan parisenkymmentä pitkää ruusua ja nivaska kirjekuoria. Kussakin kuoressa oli todistus suoritetusta suntion ammattitutkinnosta. Oli aika sytyttää kynttilä. Oli juhlan aika!

Perjantaina 15.4.2005 vietettiin Seurakuntaopistolla suntio-opiskelijoiden valmistumisjuhlaa. Penkit täytyivät ystävistä, perheenjäsenistä ja työkavereista. Oppisopimusopiskelu on matka, jonka aikana saa ja tarvitsee matkakumppaneita.

Juhlapuheiden aikana mieli kääntyi kuluneisiin kuu-kausiin: Miten suorittaa kiinteistönäyttöä uutuuttaan kimaltelevan kiinteistöautomaation keskellä, kun ”koskea saa ainoastaan ajatuksen voimalla”?; Ruokapalveluryhmän valmistama pitopöytä, joka odotti sateiselta hautausmaalta saapuvia vettyneitä opiskelukavereita; Lähiopetuspäivät, joiden parasta antia oli usein se, mitä opiskelijat kahvikupin ääressä antoivat toisilleen.

Ajattelin piispa Mikko Heikan vierailua Seurakuntaopistolla. Valmistuneiden ryhmä kysyi, mitä piispa odottaa suntioilta. ”Suntio luo sakastin hengen”, piispa Heikka vastasi hetken pohdittuaan. Mietin suntioita, kirkkoja ja sakasteja. Mietin, miten arvokas juhla on käsillä.

Juhlavieraita samanaikaisesti liikutti ja nauratti, kun kitaristi-suntio Kimmo Petrell esitti kaksi lauluaan suntion työstä (laulujen sanat lehden takakannessa). Merja Niiranen puhui puolestaan opintojen ja työn yhteensovittamisesta sekä valmistumisen ilosta. Hän päätti puheensa lainaukseen kelttiläisestä rukouskirjasta:

Pyysin voimaa, voidakseni saavuttaa sen mitä taivoittelin. Minut tehtiin heikoksi, jotta oppisin tottelemaan nöyrästi.

Pyysin terveyttä, jotta voisin tehdä suurempia asioita. Minulle annettiin haurautta, jotta voisin tehdä parempia asioita.

Pyysin rikkautta, jotta voisin olla onnellinen. Minulle annettiin köyhyyttä, jotta tulisin viisaaksi.

Pyysin valtaa, että saisin osakseni ihmisten kiitoksen. Minulle annettiin heikkoutta, jotta tuntisin tarvitsevani Jumalaa.

Pyysin kaikkia asioita, jotta voisin nauttia elämästäni. Minulle annettiin elämä, jotta voisin nauttia kaikista asioista.

En saanut mitään siitä, mitä pyysin, mutta sain kaiken mitä toivoin.

Itsestäni huolimatta lausumattomiin rukouksiini vastattiin; ja kaikista ihmisistä juuri minä olen siunattu. (David Adamsin kirjasta Arjen sydänäänä – kelttiläisiä rukouksia)

Seurakuntaopiston perinteen mukaisesti juhla huipentui valmistuvien siunaamiseen. Samalla siunaus on kirkon ikiaikainen tapa saattaa ja lähettää työntekijöitä matkalle, ”sakastiin hengen luojiksi”.

Ulla Kosonen Seurakuntaopiston suntiokoulutuksen vastuuopettaja

Oppisopimuskoulutuksella suntion ammattitutkinnon suorittaneet, Seurakuntaopisto (syksy 2004 ja kevät 2005):

Akren Arja	Bergholm Tommy
Forss Tuula	Heikkinen Liisa
Heiskanen Jyrki	Herranen Juhani
Himanen Heli	Kainulainen Raili
Kalkkinen Kari	Kekki Jukka
Koivisto Anne	Kuismanen Mari
Lappalainen Markku	Niiranen Merja
Pajunen Airi	Palomäki Hilikka
Palomäki Tarmo	Petrell Kimmo
Rautasalo Seija	Siirtola Paula
Sinkkonen Tiia	Suomela Inkeri
Vestola Anja.	

ONKO JÄSENYTESI KUNNOSSA ?

Jos olet vaihtanut työnantajaa, oletan muistanut tehdä uuden jäsenmaksunperintäsopimuksen? Maksetut jäsenmaksut ovat ehtona mm. ansiosidonnaisen päivärahan saamiselle.

Ilmoitathan myös äitiys-, ja vanhempainlomasta, hoitovapaasta, pitkäaikaisesta sairaudesta, opiskelusta, asevelvollisuudesta tai muista palkattomista kausista liiton jäsenpalveluun. Näissä em. tapauksissa on myös hoidettava pienimuotoinen jäsenmaksu jäsenyystilille. Jos epäroit, että jäsenyytesi ei ole ajantasalla, ota yhteys jäsenrekisterinhoitajaan, Johanna Puustiseen, puh. (90) 2290 0410.

Muistathan ilmoittaa myös osoitteen- ja nimenmuutokset !

KIRKONPALVELIJAN EETTISET OHJEET

Kirkonpalvelijoiden eettisiä ohjeita valmisteleva työryhmä aloitti tehtävänsä maaliskuussa 2004. Työryhmä on ollut vuorovaikutuksessa Kirkonpalvelijat ry:n 19:n alaosaston jäsenten kanssa ja saanut palautetta niin alaosastojen toimihenkilöiltä, luottamushenkilöiltä kuin yhdistyksen hallituksen jäseniltä. Olemme saaneet tukea myös eläkkeelle siirtyneiltä kirkonpalvelijoilta.

Eettisten ohjeiden työryhmään ovat kuuluneet

Keijo Toivanen puheenjohtajana

Seppo Pyykkönen

Anna-Liisa Tikkala

Kari Hartikainen, joka toimi myös työryhmän sihteerinä.

Kiitämme kaikkia eettisten ohjeiden valmisteluun sen eri vaiheissa osallistuneita. Toivomme, että jokainen kirkonpalvelija elämässään sisäistää eettiset ohjeet.

Kari Hartikainen, sihteeri

KIRKONPALVELIJAN EETTISET OHJEET

1. Johdanto

Kirkonpalvelijan työn luonne, tehtävät ja toiminnan painopisteet vaihtelevat tehtäväalueen mukaan. Seurakuntalaisille, asiakkaille ja muille työntekijöille annetaan sellaista palvelua, apua, neuvoa ja opastusta, mitä he kulloinkin tarvitsevat.

Kirkonpalvelija auttaa moniarvoisessa yhteiskunnassa eri-ikäisiä, kulttuuritaustaltaan erilaisia ja erilaisissa elämäntilanteissa olevia ihmisiä heidän tarpeensa mukaan. Auttamisessa noudatetaan kristillisen lähimmäisenrakkauten periaatteita.

Keskeisiä ammattitaitovaatimuksia ovat asiakaslähtöisyys, vuorovaikutus- ja yhteistyötaidot, hienotunteisuus, vaitolovelvollisuuden noudattaminen, empaattisuus, vastuullisuus, hyvä käytös, palvelualttius, tasapuolisuus ja kuuntelemisen taito.

2. Eettisten ohjeiden tarkoitus

Eettisten ohjeiden tarkoituksena on luoda pohjaa kirkonpalvelijan työlle ja tukea sitä. Samalla ohjeet helpotta-

vat yhdistyksenä olemme valmistelleet yhdessä jäsenistön kanssa kirkonpalvelijoille eettiset ohjeet. Olemme halunneet tehdä niistä työmme näköiset. Korostamme erityisesti ammattikunnan yhteenkuuluvuutta, työmme laajaa ja monipuolista tehtäväkuvaa, työn tekemistä mitä parhaimmalla asiantuntevuudella, asiakkaitten hyvällä kohtelulla sekä palvelutehtävän luonteen mukaisella tyylikkyydellä. Näillä eettisillä ohjeilla on tarkoitus myös kohottaa kirkonpalveluskunnan omaa identiteettiä. Haluamme selkiyttää myös ulkopuolisille kirkonpalvelijoiden tehtäviä ja asemaamme osana kristillisen kirkon toimintaa.

*Seppo Pyykkönen
Kirkonpalvelijat ry
puheenjohtaja*

vat kirkonpalvelijan päätöksentekoa ja ratkaisuja hänen päivittäisissä tehtävissään suhteessa seurakuntalaisiin, muihin asiakkaisiin ja työyhteisön muihin työntekijöihin sekä päätöksentekijöihin.

Eettiset ohjeet ovat myös suojana, jos kirkonpalvelijan työtä kohtaa ulkopuolinen kritiikki. Samalla nämä ohjeet ja niihin sitoutuneet kirkonpalvelijat suojaavat myös asiakkaita ja koko yhteiskuntaa. Näissä ohjeissa esille tulevat kirkonpalvelijoiden yhteiset arvot lisäävät ammattikunnan sisäistä yhtenäisyyttä ja keskinäistä kanssakäymistä.

3. Kirkonpalvelijan työn eettiset periaatteet ja perusarvot

Kirkonpalvelijan työn keskeisiä arvoja ja periaatteita ovat elämän kunnioittaminen, ihmisarvon mukainen kohtelu, oikeudenmukaisuus, tasa-arvo, vastuullisuus, lähimmäisenrakkautta, usko, yhteiskuntavastuu ja kutsumus. Lähimmäisenrakkauten periaate on keskeinen lähtökohta kirkonpalvelijan kohdatessa työssään seurakuntalaisia ja muita asiakkaita. Tämä periaate pohjautuu kristilliseen arvoperustaan, jossa korostuvat usko, toivo ja rakkaus sekä ihmisen kunnioitus ja tasa-arvo.

Lähimmäisenrakkautta edellyttää, että kirkonpalvelija näkee jokaisen ihmisen ainutlaatuisuuden ja arvon Jumalan

kuvana. Samalla hän kantaa vastuuta toisista ihmisistä, varsinkin heikoimmista. Lähimmäisenrakkaus perustuu kultaiseen sääntöön: Jeesus sanoo: ”Kaikki, mikä tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää te heille.” (Matt. 7:12) ja rakkauden kaksoiskäskyyn: ”Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydäimestäsi, koko sielustasi ja mielestäsi. Tämä on käskyistä suurin ja tärkein. Toinen yhtä tärkeä on tämä: Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi. Näiden kahden käskyn varassa ovat laki ja profeetat.” (Matt. 22: 37-40).

Kirkonpalvelijan työn kivijalkana on selkeästi työn tekeminen Suomen evankelis-luterilaisen kirkon palveluksessa. Tämä kirkon työ pohjautuu kirkon oman tunnustuksen mukaiseen perustehtävään, joka on evankeliumin ilosanoman julistamista ihmisille ja kaikille kansoille. Tässä kirkon perustehtävässä on mukana myös kaikki se työ, jota kirkonpalvelija tekee päivittäin omassa seurakunnassaan toimien kirkon hyväksi.

Yhteiskuntavastuu tarkoittaa sellaista kirkonpalvelijan asennetta omaa työtään kohtaan, että hän ymmärtää olevansa rakentamassa hyvän elämän edellytyksiä yhteiskunnassamme. Samalla hän kantaa vastuuta elinympäristöstämme, kulttuuristamme ja yhteisöstämme.

Luterilaisen työetiikan mukaan kirkonpalvelijan työ on pyhää, koska Jumala on kutsunut ihmiset elämään kristittyinä ja omassa ammatissaan ja tehtävässään palvelemaan kanssaihmiä ja yhteiskuntaa ja siten Jumalaa. Työn pää-tarkoitus on kirkastaa Jumalaa ja olla hyödyksi yhteiskunnalle ja kirkolle.

4. Kirkonpalvelijan suhde työyhteisöön

Kirkonpalvelijan tulee arvostaa oman ammattitaitonsa lisäksi työtovereittensa ja yhteistyökumppaneittensa työtä ja ammattitaitoa. Hänen tulee työssään osallistua koko työyhteisönsä toiminnan kehittämiseen ja arvioimiseen. Näin toimiessaan hänen tulee käyttää oman alansa asiantuntijana puheenvuoroja, ilmaista mielipiteitä ja ottaa kantaa esille tulleisiin asioihin. Hänen tulee tiedostaa ja huomioida kollegoidensa ja muiden työalojen edustajien mielipideerot ja harjoittaa rakentavaa kritiikkiä asianmukaisten kanavien kautta vastuullisella tavalla. Hän tukee työtovereitaan ja tarvitsee myös itse muiden tukea. Samoin hän odottaa, että esimies tukee, ohjaa ja kannustaa häntä työssään. Erilaisuuden hän näkee rikkautena.

Kirkonpalvelija on työstään vastuussa esimiehilleen. Hän sitoutuu työyhteisön työskentelyyn ja yhteisesti sovittuihin pelisääntöihin sekä noudattaa palvelussuhteiden määräyksiä niiltä osin, kun ne koskevat hänen työnkuvaansa.

Toimivassa työyhteisössä kirkonpalvelija on tietoinen esimiessuhteista, päätöksentekoprosesseista, toimintatavoista ja voimavarojen kohdentamisesta. Kirkonpalvelija on esi-

miehelleen suunnittelu-, toiminta- ja raportointivastuussa.

5. Ammattitaidon kehittäminen ja työssä jaksaminen

Työssä jaksamisen ja ammatillisen itsetunnon lähtökoh-tana on se, että työntekijä tietää tekevänsä ammatillisesti oikein, työyhteisön kannalta tarkoituksenmukaisesti ja ihmisenä rehellisesti. Kirkonpalvelija on tietoinen ammatillisesta vastuustaan kirkon työntekijänä. Osana ammattitaidon ylläpitämistä kirkonpalvelijalla on eettinen oikeus ja velvollisuus huolehtia omasta hyvinvoinnistaan ja hengellisestä elämästään. Hän kantaa vastuuta myös oman alansa opiskelijoiden ammattitaidon kehittymisestä ja arvioimisesta.

Oman ammatillisen osaamisen kehittäminen aktiivisesti on koko työuran kestävä tehtävä. Se vahvistaa kirkonpalvelijan itsetuntoa ja minäkuva. Ammatillinen itsensä kehittäminen antaa mahdollisuuden tuulettaa ajatuksia, syventää ja laajentaa osaamista ja tietämystä. Se parantaa työmotivaatiota ja vahvistaa ammatti-identiteettiä. Samalla se ennaltaehkäisee loppuun palamista ja kyynisyyttä.

Oman ammattitaidon kehittämisen lähtökoh-tana on pidettävä oman ammattialan ammattitutkinnon suorittamista. Tämän lisäksi ammattitaidon jatkuvaan syventämiseen kuuluu halu lukea oman alan kirjallisuutta ja ammattilehtiä sekä seurata siihen liittyvää ajankohtaista keskustelua. Kirkonpalvelijalla on myös oikeus syventää ammatillista osaamistaan osallistumalla erilaisille täydennyskoulutuskursseille sekä käyttämällä hyväkseen työhönsä antamia mahdollisuuksia.

Työssä jaksamisen kannalta kirkonpalvelijan olisi hyvä vapaa-aikana päästä irti työasioista viettämällä aikaansa perheen, läheisten ihmisten ja harrastustensa parissa. Hänen olisi suotava itselleen oikeus lepoon ja virkistymiseen.

6. Kirkonpalvelija ja kirkon perustehtävä

Kirkon näkökulmasta katsottuna ei ole olemassa toivotomia tilanteita, sillä vaikeuksien ja vastoinkäymisten keskellä syntyy merkityksellisiä yhteyksiä ihmisten ja Jumalan välille. Eettisten ohjeiden toteuttamisessa tarvitaan anteeksiantamusta ja tietoisuutta siitä, että jokaisella on lupa olla keskeneräinen ja inhimillinen. Kirkonpalvelijan työssä toivo tarkoittaa uskoa ja luottamusta siihen, että Jumala on läsnä hyvinä ja pahoina hetkinä. Näin ollen kirkonpalvelija on omalta osaltaan mahdollistamassa sen, että kirkko voi toteuttaa perustehtävänsä.

Hyväksytty Kirkonpalvelijat ry:n hallituksessa 2005 ja julkaistu Kirkonpalvelijat ry:n järjestämällä opinto- ja koulutus-päivillä Oulussa 28. – 29.06. 2005.

KYRKOTJÄNARENS ETISKA ANVISNINGAR

Arbetsgruppen som förberedde etiska anvisningar för kyrkotjänarna påbörjade sitt arbete i mars 2004. Arbetsgruppen har samverkat med Kyrkotjänarna rf:s medlemmar i 19 underavdelningar och fått respons från underavdelningarnas funktionärer och förtroendevalda samt från föreningens styrelsemedlemmar. Vi har också fått stöd från de pensionerade kyrkotjänarna.

Arbetsgruppen för de etiska anvisningarna bestod av Keijo Toivanen, ordförande
Seppo Pyykkönen
Anna-Liisa Tikkala
Kari Hartikainen,
som också fungerade som sekreterare för arbetsgruppen.

Vi tackar alla som medverkat i olika beredningsskednen. Vi hoppas att varje kyrkotjänare i sitt liv kommer att anamma de etiska anvisningarna.

Kari Hartikainen, sekreterare

KYRKOTJÄNARENS ETISKA ANVISNINGAR

1. Inledning

I kyrkotjänarens yrkesbild ingår arbetsuppgifter vars karaktär och tyngdpunkter varierar beroende på yrkessektorn. Han eller hon ger en sådan service, hjälp, handledning och sådana råd som församlingsbor, kunder och andra arbetare vid ifrågavarande tidpunkt behöver

Kyrkotjänaren hjälper människor i ett mångvärdigt samhälle, oavsett ålder, kulturell bakgrund och levnadssituation, alltefter deras behov. I detta arbete handlar vi utifrån en princip baserad på den kristliga kärleken till medmänniskorna.

Till våra centrala krav på yrkeskompetens hör kundinriktad service, förmåga till växelverkan och samarbete, fin känslighet, tystnadsplikt, empati, ansvarsfullhet, bra uppförande, tjänstvillighet, opartiskhet och förmåga lyssna.

2. De etiska anvisningarnas syfte

Syftet med anvisningarna är att skapa en grund för kyrkotjänarens arbete och att stöda det. Inom ramen för an-

Som förening har vi förberett de etiska anvisningarna för kyrkotjänarna tillsammans med medlemmarna. Avsikten har varit att anpassa dem efter vårt arbete. Vi betonar särskilt samhällsörigheten i yrkeskåren, att vi har en omfattande och mångsidig yrkesbild, att vi utför vårt arbete med så stor sakkunskap som möjligt, att vi bemöter kunder på ett bra sätt och betjänar dem på ett sådant sätt som vår serviceuppgift förutsätter. Syftet med dessa etiska anvisningar är också att stärka kyrkotjänarnas egen identitet. Vi vill också förtydliga kyrkotjänarnas uppgifter och vår ställning med tanke på utomstående så att de uppfattas som en del av den kristna kyrkans verksamhet.

*Seppo Pyykkönen
Kyrkotjänarna rf
ordförande*

visningarna blir det också lättare för kyrkotjänaren att fatta beslut och att hitta lösningar i det dagliga arbetet med församlingsbor, andra kunder och andra medarbetare i arbetsgemenskapen och med beslutsfattare.

De etiska anvisningarna fungerar också som skydd, om kyrkotjänaren i sitt arbete möts av extern kritik. Anvisningarna och kyrkotjänare som förbundit sig till dessa ger också skydd åt kunder och hela samhället. De gemensamma värdena i dessa anvisningar avsedda för kyrkotjänaren ger ökad inre enhetlighet och ökad växelverkan inom yrkeskåren.

3. Etiska principer och grundvärden för kyrkotjänarens arbete

Grunden för kyrkotjänarens arbete utgörs av centrala värden och principer såsom att respektera livet, att bemöta människor på ett människovärdigt sätt, rättvisa, jämlikhet, ansvarsfullhet, kärlek till medmänniskorna, tro, samhällsansvar och kallelse. Kyrkotjänarens verksamhet styrs av principen om kärleken till medmänniskorna när han i sitt arbete möter församlingsbor och andra kunder. Denna princip grundar sig på den kristliga värdegrunden som lyfter fram tro, hopp och kärlek samt respekt för människan och jämlikhet mellan människor.

Kärleken till medmänniskorna förutsätter att kyrkotjänaren anser att varje människa är unik och värdefull som Guds avbild. På samma gång bär han ansvar för andra människor, särskilt för de svagaste. Kärleken till medmänniskorna baseras på en gyllene regel: Jesus säger: ”Allt vad ni vill att människorna skall göra för er, det skall ni också göra för dem.” (Matt. 7:12) och på kärlekens två bud: ”Du skall älska Herren, din Gud, av hela ditt hjärta och av hela din själ och av hela ditt förstånd. Detta är det största och främsta budet. Sedan kommer ett som liknar det: Du skall älska din nästa som dig själv. På dessa två bud hänger hela lagen och profeterna.” (Matt. 22: 37-40).

Grundvalen i kyrkotjänarens arbete är att han utför arbete i den evangelisk-lutherska kyrkans tjänst i Finland. Detta arbete är baserat på en grunduppgift med utgångspunkt i kyrkans egen bekännelse och som innebär att man skall förklara evangeliets glädjebudskap för människor och alla folk. I denna kyrkans grunduppgift ingår också allt det arbete som kyrkotjänaren dagligen utför i sin egen församling.

Samhällsansvaret betyder att kyrkotjänaren har ett sådant förhållningssätt till sitt arbete att han förstår att han genom sina arbetsinsatser medverkar till att skapa förutsättningar för ett bra liv i vårt samhälle. Samtidigt bär han ansvar för vår livsmiljö, kultur och våra gemenskaper.

Enligt den lutherska arbetsetiken är kyrkotjänarens arbete heligt, eftersom Gud har kallat människorna till ett kristet liv och till att i eget yrke och egen uppgift betjäna medmänniskorna och samhället och därmed Gud. Främsta syftet med arbetet är att förhålliga Gud och att vara till nytta för samhället och kyrkan.

4. Kyrkotjänarens förhållande till sin arbetsgemenskap

Kyrkotjänaren skall uppskatta, förutom sin egen yrkeskunnighet, också medarbetarnas och samarbetsparternas arbete och deras yrkeskunnighet. Han skall ta del i utveckling och utvärdering av verksamheten i hela arbetsgemenskapen. I anslutning till detta skall han som expert inom sitt eget fackområde komma med inlägg, yttra sig och ta ställning till de frågor som dyker upp. Han skall bli medveten om och ta hänsyn till meningsskiljaktigheter mellan sina kolleger och andra representanter inom arbetsområdet och bedriva konstruktiv kritik genom adekvata kanaler på ett ansvarsfullt sätt. Han stöder sina medarbetare och han själv får också stöd från de andra. På samma sätt väntar han sig att chefen ger honom stöd, handledning och uppmuntran i arbetet. Han anser att olikheten är en rikedom.

Kyrkotjänaren ansvarar för sitt arbete inför sina chefer. Han förbinder sig att arbeta i en arbetsgemenskap och till de spelregler som tillsammans har avtalats samt till att följa anställningsbestämmelser på de punkter som gäller för hans arbetsbeskrivning.

I en fungerande arbetsgemenskap är kyrkotjänaren medveten om chefsförhållanden, processer gällande beslutsfattande, verksamhetsformer och resursinriktning. Kyrkotjänaren har planerings-, verksamhets- och rapporteringsansvar inför sin chef.

5. Att utveckla yrkeskompetensen och orka i arbetet

Utgångspunkten för att man orkar i arbetet och har yrkesmässig självkänsla är att man vet att man i arbetet handlar på rätt sätt, ändamålsenligt med tanke på arbetsgemenskapen och ärligt som människa. Kyrkotjänaren är medveten om sitt yrkesansvar som kyrklig arbetare och har en etisk rätt och skyldighet att sköta om sitt eget välbefinnande och om sitt andliga liv som en del av yrkeskompetensen. Han bär också ansvar för att studerande inom hans område har möjligheter till kompetensutveckling och kompetensutvärdering.

Att aktivt utveckla yrkeskickligheten är en process som varar genom de yrkesverksamma åren. Utvecklingen ger förstärkt självkänsla och jagbild samt möjligheter att få nya tankar, att fördjupa och utvidga sitt kunnande och sina kunskaper. Den ger också förbättrad arbetsmotivation och förstärkt yrkesidentitet. På samma gång förebygger den utbrändhet och cynism.

Grunden för den egna kompetensutvecklingen är en avlagd yrkesinriktad examen. Därtill skall man ha vilja att kontinuerligt fördjupa yrkeskickligheten genom att läsa litteratur och facktidningar inom sitt eget fackområde och att följa med aktuell diskussion kring dessa. För att fördjupa sin yrkeskicklighet har kyrkotjänaren också rätt att delta i olika fortbildningskurser och att utnyttja möjligheterna till arbetshandledning.

För att förebygga utbrändhet är det bra om kyrkotjänaren på sin fritid kopplar av från sina arbetsangelägenheter genom att ge tid åt familjen, närstående människor och hobbies. Han borde kunna sig rätt till vila och rekreation.

6. Kyrkotjänare och kyrkans grunduppgift

Ur kyrkans synvinkel finns det inga hopplösa situationer, därför att när man möter svårigheter och motgångar så uppstår betydelsefulla kontakter mellan människor och Gud. För att förverkliga de etiska anvisningarna behövs förlåtelse och medvetenhet om att var och en har lov att vara bristfällig och mänsklig. I kyrkotjänarens arbete betyder hoppet tro på och tillit till att Gud är närvarande i goda och dåliga stunder. Under dessa omständigheter är det möjligt för kyrkotjänaren att genom sitt arbete bidra till att kyrkan kan förverkliga sin grunduppgift.

Anvisningarna har godkänts av Kyrkotjänarna rfs styrelse 2005 och offentliggjorts under Kyrkotjänarna rfs studie- och utbildningsdagar i Uleåborg 28. – 29.06. 2005.

SVTL:n alueyhdistykset kokous- ja opintomatalla Itä-Virossa

Elokuun lopussa kokoontunut SVTL:n alueyhdistysten neuvottelukunta käytti huomattavan ajan kokoontumisestaan yhdistysten toiminnan analysointiin ja kehittämiseen.

Ensimmäisen kerran vuosiin kaikki 21 SVTL:n alueyhdistystä olivat lähettäneet edustajansa neuvottelukunnan kokoukseen. Kokous toteutettiin yhdistettynä kokous- ja opintomatkana Itä-Viroon.

Alueyhdistysten tavoitteissa korostuivat pyrkimys saada mahdollisimman suuri osa jäsenistä mukaan, varsinaisen ammattiyhdistystoiminnan ja virkistystoiminnan asettaminen sopivaan suhteeseen sekä luottamusmiesten verkoston rakentaminen. Raportointi toimi erinomaisena ideoidenvaihto- ja kehittämistilaisuutena. Neuvottelukunta arvioi myös kirkon ja sen työntekijöiden asemaa ja tulevaisuutta, samalla se osallistui näin liiton johdon evästämiseen. SVTL:n hallitus tulee käymään laajan tulevaisuuskeskustelun seminaarissaan syyskuun lopulla.

SVTL:n puheenjohtaja Matti Löppönen (vas.) jakoi kunniakirjat palkituille: Eila Kujala ja Kaarina Yli-Somero, puh.joht. (Etelä-Pohjanmaa), Anita Raatikainen, varapuh.joht. ja Kari Hartikainen, puh.joht. (Savo).

Eteläpohjalaisia ja savolaisia muistettiin

Alueyhdistysten neuvottelukunnan kokouksessa on viime vuosina myös jaettu kannustuspalkintoja hyvästä yhdistystoiminnasta. Nyt palkittiin **Etelä-Pohjanmaan alueyhdistys**, joka on viime vuosina selkeästi kehittänyt yhteistyötään Vaasan seudun kanssa ja saanut mukaan paljon jäseniä. Moni pitkään jäsenenä ollut on ensimmäi-

sen kerran lähtenyt mukaan liiton aluetoimintaan.

Savon alueyhdistys palkittiin hyvästä tiedottamisesta ja laadukkaasta toiminnasta. Erikseen kiinnitettiin huomiota siihen, että varsinkin retket ja myös yhdistyksen verkosivut palvelevat hyvin koko jäsenkuntaa, myös sellaisia jäseniä, jotka eivät ole varsinaisia ammattiyhdistysaktiiveja.

(SVTL-utiset 3/2005.)

Alueyhdistyksen edustajien tutustumiskäynti Pyhitsan nunnaluostariin oli myös ekumeeninen kokemus.

Kirkonpalvelijoita SVTL:n alueyhdistyksien edustajina kokous- ja opintomatalla Etelä-Virossa.

Ensi kesänä Naantaliin

Ensi vuoden opinto- ja koulutus-
päivät pidetään Naantalissa 27.–
28.6.2005.

Kokouspaikkana on Naantalin
kylpylä ja Naantalin srk-talo. Mes-
su pidetään historiallisessa Naan-
talin kirkossa, joka on ollut pyhäk-
önä jo yli 550 vuoden ajan.

Kirkko perustettiin birgittalais-
luostarin yhteyteen aikana, jolloin
järjestäytynyt yhteiskuntaelämä oli
Suomessa vasta aluillaan.

Luostarilaitos oli keskiajalla kir-
kon lisäksi vahva vaikuttaja, joka
katolisen kirkon loistokkuuden vas-
tapainona korosti askeettisuutta ja
yksinkertaisuutta. Suomen luosta-
rikulttuuria edustivat 1400-luvulle
saakka fransiskaanisiet ja domini-
kaaniset kerjäläismunkit.

Majoittuminen päiville osallistu-
jille on Naantalin kylpylässä, os.
Matkailijantie 2. Naantalin kylpylä
tarjoaa kokouksellemme upeat puit-
teet. Osallistumismaksut ovat tut-
ut, 110 € maksu sisältää ruokailut

Seurakuntien Viran- ja Toimenhaltijain Liitto SVTL ry

www.svtl.fi

Toimisto:

Asemamiehenkatu 2
00520 HELSINKI
puhelin (09) 2290 0410
faksi (09) 141 362
työttömyyskassa
puh. (09) 2290 0420

Liiton toimisto sekä sen työttö-
myyskassa ovat avoinna maanan-
taista perjantaihin klo 9-16, kesä-
aikana klo 9-15.

Ritva Rasila

toiminnanjohtaja
puh. (09) 2290 0450
040 8280 656
ritva.rasila@svtl.fi
hallinto, neuvottelutoiminta

Carita Kärkinen

toiminnanjohtajan sihteeri
puh. (09) 2290 0411
carita.karkinen@svtl.fi

Sakari Timonen

työmarkkina-asiamies
puh. (09) 2290 0451
sakari.timonen@svtl.fi
neuvonta ja luottamusmiesasiat

Anna-Maria Numminen

lakimies
puh. (09) 2290 0440
anna-maria.numminen@svtl.fi
*lainopillinen neuvonta,
eläkeasiat, ort. kirkko*

Miikka Autio

lakimies
puh. (09) 2290 0430
miikka.autio@svtl.fi
*lainopillinen neuvonta,
nuoret jäsenet, opiskelijat*

Vuokko Laaksonen

järjestösihteeri
puh. (09) 2290 0431
vuokko.laaksonen@svtl.fi
koulutus- ja järjestöasiat

Johanna Puustinen

jäsenpalvelusihteeri
puh. (09) 2290 0410
johanna.puustinen@svtl.fi
jäsenpalvelu, jäsenrekisteri

Galina Voloshina

toimistoemäntä
puh. (09) 2290 0413
galina.voloshina@svtl.fi
kurssi-ilmoittautumiset

Seurakuntien Viran- ja Toi- menhaltijain työttömyys- kassa:

Suosittelemme yhteydenottoa
klo 9-11 välisenä aikana.

Maarit Tenlenius

kassanjohtaja
puh. (09) 2290 0420
maarit.tenlenius@svtl.fi

Soile Suanto

etuuskäsittelijä
(hakijat A–L)
puh. (09) 2290 0421
soile.suanto@svtl.fi

Helena Huovinen

etuuskäsittelijä
(hakijat M–Ö)
puh. (09) 2290 0422
helena.huovinen@svtl.fi

ja kokousmateriaalin, yksi yö 200
€ ja kahden yön paketti 260 €.

Ohjelmassa on mm. Luento tie-
dottamisesta, Suomen kirkon his-
toriaa; kristinuskon tuleminen Suo-
meen, mahdollinen tutustumisret-
ki Kultarantaan.

Ilmoittautumislomake on vuoden
2006 alusta www.kirkonpalvelijat.fi
-sivuillamme.

Terv. Kari Hartikainen

Enteettiset ohjeet

Kuten tunnettua, kirkonpalvelijat, palvelijattaret, suntiot, hauturit ja muut tähän tärkeimpään työntekijäkastiin kuuluvat ovat kautta aikojen nauttineet kansan syvää kunnioitusta ja arvostusta. Kolehtia keräävä, tumma-asuinen ja päättäväinen suntio ei jätä laukkuakaan napSAMATTA ja kilisevän tai kahisevan karttuvan haaviin. Tätä ennen hän on jo laittanut järjestykseen papin, pukemalla hänen ylleen melkoisen kuorman erilaista vaatetusta ja koristusta taivaallisen sanoman saateeksi. Kanttori pääsee onneksi helpommalla. Ja sitten kirkollisen byroon kratina herääkin määrittelemään itsestään selviä asioita ja vuosisataisia perinteitä. Siispä laadittiin sujuvalla kirkollisella kielellä sarja ohjeita, joiden kaunokielisyys herättää liikutusta.

Kun kirkonpalvelija Samuel Pöntinen luki saamansa ohjeiston, hän varmuuden vuoksi antoi sen luettavaksi kappalainen Sulo Kuroselle. Kuronen palautti kirjasen parin viikon päästä ja sanoi, että siinä oli enemmän määritelmiä, kuin teologian tohtorin väitöskirjassa. Todettiinhan siinä mm. sellainen merkilinen fakta, että Kirkonpalvelijan työ on evankelis-luterilaisen kirkon kivijalka! No sehän on tiedetty kautta aikojen. Kirkon hierarkiahan toimii todellisuudessa ylösalaisessa arvojärjestyksessä. Ensin hauturi, sitten suntio ja muu sisäpalveluhenkilöstö. Sitten tulevat työntekijät ja tärkeimmät ovat lapsityössä olevat, sitten nuorisotyöläiset, diakoniatyöläiset ja yhteisvastuukerääjät. Lopulta sitten kanttorit, jotka rakentavat Herran palveluksen

musiikilla alusta loppuun. Lopultaikin on sitten vuoro papeilla.

Enteettiset, esteettiset ja eettiset ohjeet ovat olleet itsestään selviä jo jokaisen ajattelevan työntekijän tietoisuudessa. Niistä on nyt tullut valtava painolasti määrittelyjen kautta. Samuel Pöntinen tunsin ennen työnsä mielekkääksi, noudatettuaan luonnostaan ohjeistoa. Nyt hän alkoi tuntea uupumusta ja riittämättömyyttä, ajoittaista hui- mausta, epäillen jopa taivaskelpoisuuttaan.

Onneksi kappalainen Kuronen lohdutti kehottamalla laittamaan mokoma vihkonen perheraamatun väliin ja sinne Vanhan testamentin puolelle, josta sitä ei joulunakaan löydettäisi.

SNAP

Kanta-Hämeen kirkonpalvelijat perinteisessä kesäillanvietossa

Kanta-Hämeen alaosaston toimikunta järjesti kirkonpalvelijoilleen jo perinteisen kesäillanvieton virkistykseen merkeissä elokuun lopulla. Tänä vuonna kokoonnuimme Vanajaveden äärelle, SLEYn Tyrvännön Leirimajalle Hattulaan, ja paikalle saapuikin kymmenen iloista ja reipasta jäsentä – viisi naista ja viisi miestä.

Rantasaunan makeat lölyt kut-suivat naisia ensimmäiseen saunavuoroon, myrskyisän tuulen vyöryttäessä vaahtopäitä tumman Vanajaveden pinnalla. Sateesta huolimatta myös osa meistä miehistä uskaltautui pulahtamaan järveen

saunavuoromme aikana. Ja yllätys yllätys – tuuli oli saunomisen aikana kaatanut yhden puun lentopallolokentän päälle!

Sade ja navakka tuuli piti meidät sisätiloissa, mutta tunnelma oli sitäkin lämpimämpi. Emäntänämme toiminut Marja oli kattanut runsaan iltapalapöydän, ja totta kai makkaranpaistokin onnistui takan ääressä. Vieraaksemme olimme kutsuneet Riihimäen seurakunnasta pastori Jukka Vänskän kertomaan Japanissa tehtävästä lähetystyöstä. Jukan vanhemmat toimivat Japanissa SLEYn läheteinä, ja Jukka vietti Japanissa ensimmäiset 13

elinvuottaan. Erittäin mielenkiintoinen tietopaketti herätti aktiivista keskustelua sekä kysymyksiä, joihin Jukka sitten vastaili.

Myrskyisän illan päätteeksi Jukka piti meille iltahartauden ja virkistynein, rauhallisin mielin lähdimme kotimatalle. Tosin ensin piti autot puhdistaa puista pudonneista roskista, mm. lumiharjalle tuli kesälläkin käyttöä! Pälkänentielle johtavan pikkutien poikki kaatuneet puut oli onneksemme jo ehditty raivata pois..

Muisteli alaosaston uusi sihteeri
Jouni Honkanen, usean kurkiauran lentäessä Tervakosken yli

Muutoksia tasa-arvolakiin

Tasa-arvolain muutos on tullut voimaan kesäkuun alusta. Kirkon sopimusvaltuuskunnan yleiskirjeessä on selostettu lyhyesti seurakuntien kannalta keskeisiä muutoksia.

Tasa-arvosuunnitelman laatimisvelvollisuus ja sen vähimmäissisältö

Laki velvoittaa tasa-arvosuunnitelman laatimiseen kaikki sellaiset työnantajat, joiden palveluksessa on säännöllisesti vähintään 30 työntekijää. Henkilöstön määrää laskettaessa seurakuntien kausityöntekijöitä tai sijaisia ei oteta mukaan. Osassa seurakuntia säännöllisen henkilöstön lukumäärä on pienempi kuin 30, jolloin tasa-arvolain mukainen tasa-arvosuunnitelman laatimisvelvollisuus ei näitä suoraan koske. Tällöinkin tasa-arvonäkökohdettien esillä pitäminen henkilöstösuunnittelussa on tarpeen ottaa huomioon. Seurakuntayhtymä ja sen seurakunnat katsotaan tasa-arvolakia sovellettaessa yhdeksi työnantajakokonaisuudeksi henkilöstön lukumäärää arvioitaessa.

Seurakuntien kannalta tasa-arvolain yksi keskeisin muutos on se, että tasa-arvosuunnitelmalle on asetettu vähimmäissisältö. Kuten aiemminkin tasa-arvosuunnitelma voi olla osa henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaa tai työsuojelun toimintaohjelmaa tai myös kokonaan erillinen tasa-arvosuunnitelma. Tasa-arvosuunnitelman vähimmäissisältö on määritelty lain 6 a §:ssä. Suunnitelmassa on oltava:

1) selvitys työpaikan tasa-arvotilanteesta ja sen osana erittely naisten ja miesten sijoittumisesta eri tehtäviin sekä kartoitus naisten ja

miesten tehtävien luokituksista, palkoista ja palkkaeroista;

2) käynnistettäväksi tai toteutettaviksi suunnitellut tarpeelliset toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi; ja

3) arvio tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden aikaisempien toimenpiteiden toteuttamisesta ja niiden tuloksista.

Tasa-arvosuunnitelma on laadittava yhteistyössä henkilöstön edustajien kanssa siten kuin yleissopimuksessa yhteistoiminnasta seurakunnassa on sanottu. Käytännössä tämä tarkoittaa tasa-arvosuunnitelman käsitellyä työympäristötoimikunnassa.

Pääsääntöisesti suunnitelma on laadittava vuosittain, mutta paikallisesti voidaan sopia, että suunnitelman selvitys tasa-arvotilanteesta sekä palkkakartoitus voidaan tehdä vuosittaisen arvion sijasta vähintään kerran kolmessa vuodessa.

Muita muutoksia

Tasa-arvolain muutos sisältää uusia säännöksi myös mm. seuraavista asioista:

- tasa-arvolain rikkomisesta tuomittavan hyvityksen ala- ja yläraja on tarkistettu siten, että alaraja on 3 000 € ja yläraja 15 000 €.

- kanneaika hyvityksen vaatimiseksi on työhönottotilanteita lukuun

Tasa-arvoa työpaikoille

Tasa-arvolain uudistamisella 2005 on haluttu korostaa tasa-arvon edistämisen myönteisiä keinoja. Tavoite aikaansaada tasa-arvoinen työyhteisö on kaikkien etujen mukaista. Työntekijöiden oikeudenmukainen ja yhdenvertainen kohtelu vaikuttaa myönteisesti työyhteisöön ja työilma-piiriin.

Työelämän tasa-arvon edistämisen velvollisuus koskee kaikkia työnantajia. Lisäksi niillä työpaikoilla joiden palveluksessa työskentelee vähintään kolmekymmentä henkilöä on laadittava tasa-arvosuunnitelma. Lakiuudistuksella tasa-arvosuunnitelmien sisältövaatimuksia on täsmennetty ja työnantajien velvollisuutta edistää tasa-arvoa työelämässä tasa-arvosuunnitelmien kautta on

terävöitetty. Työnantajalle voidaan myös asettaa uhkasakko tasa-arvosuunnitelman laatimisen tehostamiseksi.

Vaikka velvollisuus tasa-arvosuunnitelmien laatimiseen on työnantajalla suunnitelmat tehdään yhdessä henkilöstöryhmien edustajien kanssa. Henkilöstöryhmien edustajien tehtäviin kuuluu jäsenistön edunvalvonta myös tasa-arvoasioissa. Lakiuudistuksella on haluttu tehostaa tasa-arvosuunnitelmien käyttöä tasa-arvon edistämisen välineenä. Henkilöstön onkin omalta osaltaan osattava hyödyntää annettuja mahdollisuuksia ja henkilöstöryhmien edustajien on syytä olla aktiivisesti mukana vaikuttamassa tasa-arvosuunnitteluun omilla työpaikoillaan.

ottamatta pidennetty vuodesta kahteen vuoteen syrjintäkiellon rikkomisesta.

- sukupuoliseksi syrjinnäksi katsotaan lakimuutoksen jälkeen myös sukupuoleen perustuva häirintä.

- luottamusmiehellä on palkkasyrjintää epäilevän työntekijän pyynnöstä oikeus saada tasa-arvovaltuutetun välityksellä palkkaa ja työehtoja koskevia tietoja yksittäisestä työntekijästä, jos syrjintäepäilyyn on aihetta.

- palvelussuhteen osapuolten määritelmää on laajennettu. Mm. työnantaja koskevia säännöksiä sovelletaan soveltuvin osin myös palvelussuhteeseen rinnastettavan oikeussuhteen toimeksiantajaan, vaikka kyse ei olisi virka- tai työsuhteesta.

- syrjinnän kieltö ja tasa-arvosuunnitelman teko on ulotettu koskemaan myös oppilaitoksia.

Tarkempi ohjeistus muutoksista tekeillä kolmikantaisesti

Eräiden uusien säännösten käytännön vaikutuksia, esim. sitä, miten tarkasti lain edellyttämä tasa-arvosuunnitelman palkkakartoitusta olisi tehtävä, pidettiin työmarkkinoilla tasa-arvolain säännösten pohjalta vaikeasti määriteltävänä. Tämän vuoksi työmarkkinakeskusjärjestöt esittivät tulopoliittisessa sopimuksessa 2005–2007 sosiaali- ja terveysministeriölle, että ministeriön kanssa yhdessä laadittaisiin ohjeistus tasa-arvolain tasa-arvosuunnitelmaa koskevista säännöksistä (mukaan lukien palkkakartoitus).

Ministeriö on tätä yleiskirjettä kirjoitettaessa asettanut työryhmän ohjeistuksen laatimiseksi. Tasa-arvolain muutoksista informoidaan seurakuntia tarkemmin työryhmän laatiman ohjeistuksen valmistuttua.

Seurakuntaan valittiin uusi sunti. Hän herätti kuitenkin hämmennystä keräämällä kolehdiin käsi ojossa ilman haavia. Seurakuntalaiset kummeksuivat asiaa kirkkoherralle, joka lohdutti kysyjä:

– Se on peruja hänen entisestä elämästään. Hän työskenteli ennen uskon tuloaan ravintolan vahtimestarina.

Keski-Suomen alaoston

syyskokous pidetään ke 19.10. 2005 klo 14.00 Jyväskylän maark:n Työppälän leirimajalla. Ajo-ohjeet saa Anna-Liisa Tikkalalta p. 050 60965. Hyvät tarjoilut luvassa. Tervetuloa joukolla. **Toimikunta**

Tule viettämään perinteistä

Etelä-Pohjanmaan alaoston

Kirkonpalvelijoiden **SYYSILTAA** Peräseinäjoen Ahonniemen leirikeskukseen tiistaina 11.10.2005 klo 17.00 alkaen.

Ohjelmassa ruokailu ja leikkimielistä yhdessäoloa. Varustaudu myös hellimään itseäsi kuumassa saunassa ja virkistäytymään iltauinilla Kalajärvesä. Lisäksi makkaranaista ja yhteiset iltakahvit. Päätämme yhdessäolomme loppuhartaudella. Ota mukaan voit-topalkintoja perinteisiin arpajaisiin.

Ilmoittautumiset 7.10. mennessä Kaarina Yli-Somerolle puh. 0400 797 230. *Kun käydessä taivaan matkaa saa ystävän kohdata, voi virkistäytyneenä jatkaa ja yhdessä riemuita.* Tervetuloa!

Toimikunta

kurssimme - omaksi iloksesi ja hyödyksi

Automaatiotekniikka suntion työssä 30.-31.9.2005
Järjestyksenvalvoja -kurssi 31.10.-2.11.2005
Kirkkomusiikka ja -arkkitehtuuria 18.-19.11.2005
Kirkkotekstiilien ja -esineiden hoito 13.-14.2.2006
Kriisissä ja surussa olevan asiakkaan kohtaaminen 28.-29.3.2006
Työssä jaksaminen - Voimaa työstä 25.-26.4.2006
Kirkon työntekijöiden vaihtoli ja ammattitietliikka 3.-4.5.2006
Viherrakentaminen ja hautausmaanhoito 11.-12.5.2006
"Kenelle kellot soivat" - kirkonkellot eilen ja tänään 16.-17.5.2006
Ekologia seurakunnan työssä 5.-6.6.2006
Pohjois-Suomen suntioiden neuvottelupäivät 29.-30.8.2006

Esitilaukset, lisätietoja ja ilmoittautumiset
koulutussuunnittelija p. (08) 4276 212

Sinulle kirkonpalvelija - Ammattitutkinto
vahvistaa osaamistasi ja antaa uusia mahdollisuuksia!
Kysy lisää! Jani Isokääntä p. (08) 4276 216 tai 050 3602 223

**Raudaskylän
Kristillinen Opisto**
Opistontie 4-6, YLIVIESKA
p. (08) 4276 200

SEURAKUNNAN SUNTIO

Kirkkopuiston vanha varis lehmuksessa vartioi,
seurakunnan suntio kun hautausmaalla partioi.
Varis katsoo korkealla kauniin kirkon edustalla,
kun suntio tuo töissään ahkeroi.

Hän tietää, miten kukat kauneimmin saa hehkumaan.
Hän tuntee joka kiven, joka kätkön kirkkomaan.
Hän tuttu on niin monen ihmisen.
Hänen luonaan on niin helppo viivähtää.

Kirkkotornin naakkapari jälleen kutsuvieraan saa,
seurakunnan suntio kun ylös torniin kapuaa.
Naakat katsoo korkealla tapulinsa ristin alla,
kun suntio tuo töissään ahkeroi.

Hän tietää, miten kellot soivat yllä kaupungin.
On rakas joka nurkka kirkon sekä kappelin.
Hän tuttu on niin monen ihmisen.
Hänen luonaan on niin helppo viivähtää.

Kirkkosalin lattia taas uuden kiillon pintaan saa,
seurakunnan suntio kun sitä kiillottaa.
Katse viipyy alttarilla, tuon ristin reunuksilla
tahtoo olla, tahtoo tehdä kaiken työn.

Hän tahtoo, että samaan hiileen kaikki puhalttaa,
hän toivoo, että työtänsä jo kaikki arvostaa.
Hän tuttu on niin monen ihmisen.
Hänen luonaan on niin helppo viivähtää.

Moni luulee, että työssään ei oo muuta tehtävää,
seurakunnan suntiot vain kynttilöitä sytyttää.
Mutta tehtävää on tässä, seurakuntaelämässä
tekee suntiokin työtä oikeaa.

Hän kulkee luota kappelin taas halki kirkkomaan.
Vain yksi katse kertoo, onko kaikki kohdallaan.
Hän tapaa jälleen tutun ihmisen,
ja luonaan hetkisen taas viivähtää.

SUNTION SYNKÄSSÄ SEURASSA

Suntion synkässä seurassa
opit murheita suremaan.

Suntion synkässä seurassa
opit hammasta puremaan.

Opit suntion synkässä seurassa
mustaa päällesi pukemaan

ja suntion synkässä seurassa
opit toisia tukemaan.

Laulujen säv. & san. Kimmo Petrell
(työpaikka Joutsenon srk)

Järvenpään Seurakuntaopiston suntio 03
valmistumisjuhla 15.4.-05.

Kirkonpalvelija

N:o 3/2005 – 52. vuosikerta

Julkaisija/Tilaukset:

Kirkonpalvelijat r.y. - Kyrkotjänare r.f.
Puh./Fax: (017) 281 1697
GSM 050 520 7003
E-mail: kirkonpalvelijat@kolumbus.fi
<http://www.kirkonpalvelijat.fi>

Lehden toimitus:

PL 421, 70101 KUOPIO
Toimitussihteeri Kari Hartikainen

Toimituskunta:

Yhdistyksen hallitus

Ilmoitushinnat:

Kokosivu 200 €
1/2 sivua 110 €
1/3 sivua 70 €

Pankit:

Nordea 202718-136346
Sampo Pankki 800015-252706
OP 560005-293207

Paino:

Suomen Graafiset Palvelut Oy
aineisto@graafisetpalvelut.com

Seuraava lehti ilmestyy
joulukuussa 2005.

ISSN 0 355-8258